

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Hivatalban átvéve.
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 h.
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 h.
Változó postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahéty a
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatala
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 152. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1915 július 8.

Grócz Béla aranymiséje.

Grócz Béla püspöki helynök, apostoli protonotarius, káptalani nagyprépost e hó 15-én ünnepl pappá szentelésének 50-ik évfordulóját. Aranymiséje alkalmából gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök következő, nagy szeretettől és tisztelettől áthatott szavakkal emlékezik meg a közszeretben álló jubilánsról most megjelent pásztorlevelében:

Méltóságos és főtisztelendő Grócz Béla püspöki helynök, általános ügyszallgató, apostoli protonotarius, nagyprépost ur e hó 15-én fogja ünnepelni érdemteljes papi pályájának 50 éves jubileumát, ama napnak hálás emléké, amelyen ötven év előtt szentmise áldozatát az ég és föld Urának bemutatva: az Ur szolgálatára és sáfárságára szentelt pályáját megkezdette.

Vétenék egyházmegyénk e hü szolgájának ritka szerénysége ellen és nehéz feladat elé állítanám magamat is, ha — bár csak nagy vonásokban — felemlíteni akarnám mindazokat a jeles tulajdonságokat és kiváló érdemeket, amelyek miatt őt mindnyájan igaz tisztelettel, nagyrabecsüléssel és szeretettel vesszünk körül és amely kiválóságai miatt teljes bizalommal és megnyugvással választottam őt püspöki hivatalom terheinek és gondjainak a részesévé.

Ismerjük mindnyájan az ő áldott jó szívet, az önmagát kifosztó szeretetét, a lelkek érdekeiért fáradhatatlan buzgóságban és bölcseségben tündöklő életét; miért dicsérjem tehát őt azzal, amikor távol van tőle is másban dicsekedni, mint a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében.

Bizalommal fordulok egyházmegyém összes papjaihoz és kérem őket, hogy amikor a jubiláló nagyprépost ur alázatos lelkületéhez hiven a világtól elvonultan lelki magányban fogja aranymiséjét az ezek Urának bemutatni: velem együtt imádkozzanak és mutassanak be egy szentmisét ő érte, kérve a lelkek legfőbb Pásztorát, hogy árássa el hűséges szolgáját kegyelmeinek a bőségeivel, tartsa meg őt

nekünk soká és ha majd kialszik földi élete, melyben szorgalmasan törte meg hiveinek az evangélium kenyerét, nemcsak a szentségek kiszolgáltatásával, hanem saját példás életével is vezetvén és megszentelvény nyáját, midőn megjelent a pásztorok fejedelme, nyerje el a dicsőség hervadhatatlan koszorúját.

Miklós,
püspök.

Nagy orosz veszteség.

Budapest, július 7. (Hivatalos.)

Orosz hadszintér.

József Ferdinánd főherceg hadseregének csatavonalán a harc tovább folyik. A beérkezett orosz erősítéseket, amelyek több helyen támadtak, **nagy veszteségeik mellett visszavertük.** A foglyok száma ismét szaporodott. A Bug mentén és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Az Alsó-Zlota-Lipa mentén folyt harcokban július 3-tól 5-éig **3850 oroszot fogtunk el.** Höfer.

Az oroszok támadnak északon.

Budapest, július 7. A főhadiszállásról jelentik:

A Kraszniktól északra folyó csatában az oroszok erős tartalékok harcbevételével több helyen ellentámadásokat intéztek ellenünk, amelyet azonban mindenütt visszautasítottunk.

Arcvonalunk más részén jelentős esemény nem történt.

Varsó a legnagyobb veszélyben

Hága, július 7. A Westminster Gazette július 2-iki száma Spenser Wilkensen tollá-

ból feltűnést keltő vezércikket közöl, amely a németeknek Varsó ellen való előnyomulásával foglalkozik.

— Amennyiben — írja Spenser Wilkenson — a németeknek sikerülne a dél-lengyelországi nagy orosz vasuti vonalat birtokukba venniök, akkor Varsó elveszett. A helyzeten ma már csak egy segíthetne: egy új és rendkívül erős angol-francia offenzíva a nyugati fronton, egyébként számolnunk kell azzal, hogy a német fegyverek a keleti hadszintéren döntő győzelmet aratnak az oroszok felett és tudjuk, hogy ez milyen következményekkel járhatna a nyugati frontra nézve. Egy bizonyos: ha a németeknek sikerül Varsó környékére behatolniok, akkor többé szó sem lehet egy esetleges új, ko-

Fürdőruha-ujdonságok: fürdőköpenyek, törülközők, frottirlepedők, fürdőcipők nagy és izléses választékban.

Nagy fehérnemű-eladás battiszt garnitúrákban- fiu és leányka-fehérneműekben.

Baby-kelengyék vászon és végből vágott siffon, valamint fehérneműekből.

Női és Férfi gumiköpenyegek.

Az összes fehérneműek dacára a gyári nagy áremelkedéseknek, a régi árban árusítatnak

Czillér Imre áruházában.

moly orosz offenzíváról. A legnagyobb veszélyben forgunk, valamit okvetlenül tenni kell és pedig a legsürgősebben.

Wilkenson cikke óriási feltűnést keltett a londoni politikai körökben, mert a cikkirőt nagyon komoly és meggondolt politikusnak tartják.

Rennenkamp tábornokot kivégezték.

Budapest, július 7. Bukarestből jelentik az Est-nek, hogy Rennenkamp orosz tábornokot, az orosz hadsereg mazuri i veresége után kivégezték. Az orosz hivatalos körök a kivégzést titkolják.

Az oroszok a Dardanellákat követelik.

Budapest, július 7. Az Est nek jelentik Laganóból: Miljukow az orosz kadetpárt vezére kifejtette a Rjecsben, hogy Oroszország sohasem járul hozzá a tengerszorosok semlegességéhez, Konstantinápolynak és a

tengerszorosoknak Oroszország birtokába kell kerülni.

Ugyancsak Miljukow a Saecolonak kijelentette, hogy Romániával és Bulgáriával szemben Oroszország kötelezni fogja magát, hogy háboru esetén a szorosokat aknákkal nem zárja el. Oroszországnak meg kell kapni a Dardanellák körül fekvő szigeteket.

Nyilatkozott az ügyben Szaszanow is, aki azt mondja, hogy a Fekete-tengernek oroszra kell lennie. Eleget szenvedett Oroszország a Dardanellák miatt. — Olaszország szerződése az ántántal a Dardanella kérdést nem érinti. Itáliának csapatokkal és hajókkal nem kell támogatni a Dardanella-akciót.

Elmondotta még Szaszanov, hogy Oroszországnak kétszázezer embere volt készen, hogy a Boszporushoz szállítsák, de Tarnow eleste és a szövetségesek galiciái győzelmei folytán ezt a haderőt is Galiciába szállították.

Hullamező a Krn előtt.

Olasz hadszintér.

Budapest, július 7. (Hivatalos.)

A görzi csatavonalon most meglehetősen nyugalom állott be. A tegnapielőtti győzelem után csapatainknak még néhány lagymatag éjjeli támadást kellett visszavetnünk, amelyeket az ellenség a görzi hidfő és fensiki állásaink ellen intézett. Tegnap az ellenség újból heves ágyutüzeltést kezdett, amelyet ismét gyengébb erők hiábavaló előretörése követett.

Olasz repülők bombákat dobtak Triesztre, anélkül, hogy jelentős kárt okoztak volna. A Krn területén az ellenség ismét megtámadott egy sziklacsucot, amely ellen már korábban is irányultak erőfeszítései. A derék védők, mint mindig, visszaverték a támadást. Állásaink előtt halálmező terül el. A karinthiai és tiroli határterületen helyenkint tovább tart az ágyuharc. Höfer.

Ágyuharc az Isonzonán.

Budapest, július 7. Az Isonzo arcvonalon ismét heves ágyuharc folyik.

A Corriere della Serát lefoglalták.

Budapest, július 7. (Saját tud.) Laganóból jelentik, hogy a Corriere della Serát tegnap lefoglalták, mert megírta, hogy huszonhárom

tulzsufolt sebesültszállító vonat érkezett a harctérről.

Olasz segítség kellene a Dardanelláknál.

Budapest, június 7. (Saját tudósítónktól.) A turini Stampa azt írja, hogy sokkal többet érne az olaszok támogatása a Dardanelláknál, mint a karinthiai és a trentinói harcok, mert a szövetségesek veszteségei Ariburnuánál pótolhatatlanok.

Sikeres harcaink Trebinje körül.

Budapest, július 7. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszintér.

A Trebinjétől keletre emelkedő magaslatokon az utóbbi napokban csapataink sikeres ütközetet vívtak.

Néhány támadó osztagunk rövid heves harc után elfoglalt egy montenegrói előállást és a montenegróiakat a legközelebbi magaslatokra üzte vissza.

Másnap körülbelül egy dandár montenegrói erős tüzérségi előkészítés után ellentámadást kezdett, de csapataink tüzében akkora veszteségeket szenvedett, hogy egy idő múlva visszavonult a főállásra, amelyből előretört.

Több repülők bombákkal és géppuskatűzzel sikeresen avatkozott be a harcba. Höfer. (Min. eln. sajt.)

Az ántánt óriási veszteségei a Gallipolin.

Athén, július 7. (Saját tud.) A Gallipolin egy magaslatért na-

pok óta szakadatlan ágyuharc folyik. A szövetségesek nem bírnak előre jutni.

Genfből jelentik, hogy az án-

tánt-barát Tribuna szerint az angolok és a franciák a Gallipolin eddig 85,000 embert vesztek.

Harcaink a montenegróikkal.

Budapest, július 7. Trebinjétől keletre eredményes harcaink voltak a montenegróiak állását elfoglaltuk. Az ennek visszafoglalása végett indított ellentámadásokat visszavertük.

Bratianu miniszterelnök Románia semlegességéről.

Bukarest, július 7. Bratianu miniszterelnök a liberális párt több tagjával beszélgetve, Románia magatartását illetőleg következőleg nyilatkozott:

A diplomáciai tárgyalások során, tehát a zöld asztalnál, valamint az utóbbi katonai műveletek folyamán, tehát a harctéren felmerült jelenségek egyike sem enged arra következtetni, mintha mi semlegességünkben kilépnénk.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, július 7. (Magyar Távirati Iroda.) (Milli-ügynökség.) A főhadiszállás közli:

Kaukázusi frontunk jobb szárnyán lovasságunk komoly harcok után tovább kergeti kelet felé az ellenséges lovasságot. Tegnapelőtti egy ütközetben foglyokat ejtettünk és hadiszert zsákmányoltunk.

A dardanellai fronton a helyzet általában változatlan. A szokásos lövészárkok-harcok egyre tartanak és különösen jobbszárnyunkon Sed il Bahrnál hevesek.

Mindezek a harcok reánk nézve kedvezően folynak. Anatóliai ütegeink a Sed il Bahr melletti ellenséges táborban robbanásokat és tüzeket okoztak. Repülők két ízben dobtak bombákat az ellenséges csapatokra.

Ari Burnu előtt egy ellenséges monitor, amely láthatóan egy hajó mögött húzódt meg, ágyuzta szárazföldi állásainkat.

A többi fronton semmi különös esemény nem történt.

Morgan merénylőjének öngyilkos kísérlete.

Newyork, július 7. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy P. Morgan merénylője tegnap éjjelkor öngyilkosságot kísérelt meg. Ütőerőt akarta elvágni, de idejekorán megakadályozták szándéka keresztülvitelében.

Angol veszteségek a Dardanelláknál.

Berlin, július 7. (Magyar Távirati Iroda.) A Lokalanzeiger tudósítója előtt így nyilatkozott Husszein Hilmi pasa nagykövet: Törökország jelenlegi stratégiai helyzete fényesebb, mint ahogy a háboru elején a legvérmesebben is várni lehetett volna, tekintettel arra, hogy egy borzasztó koalíció tömörül ellenünk. Az angolok a Dardanelláknál legutóbb olyan rettenetes veszteségeket szenvedtek, hogy nem merték nyilvánosságra hozni.

Mi a legkevésbé sem aggódunk. A diadal a miénk lesz és szentül megvagyunk arról győződve, hogy hatalmas szövetségeseink, a német birodalom és a magyar és osztrák monarchia végleges győzelmet fognak aratni. Lehetetlennek tar-

tom, hogy a tapasztalatok után, a melyeket Törökországban ebben a háboruban szerzett, valaha is megváltozhatnék a török birodalom politikai elhelyezkedése. A szövetségi kötelek a német birodalom, Magyarország és Ausztria és Törökország között a háboru után sem fognak meglazulni.

Biharvármegye a múlt hóban.

Az árvaszék a háboru szolgálatában. Verner Kálmán elnök jelentése.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg július havi ülését. Az ülésen Miskolczy Ferenc főispán elnökölt, aki az ülés megnyitása után a most első alkalommal megjelent Gera Sándor bizottsági tagot üdvözölte elsősorban. Az üdvözlés alkalmával ama reményének adott kifejezést a főispán, hogy az új tag tudásával és közismert munkásságával támogatni fogja a vármegye közügyeinek intézését.

A megnyitás után a szakreferensek jelentései következtek, melyeknek nagy része említésre méltó dolgot nem tartalmazott.

Verner Kálmán árvaszéki elnök jelentése képezte tulajdonképeni központját az egész ülésnek. Az elnök bejelentette, hogy az árvaszék ügyforgalma a háboru következtében megtízszereződött.

A nagy ügyforgalmat különösen emelte a belügyminiszternek legutóbb kiadott rendelete. E rendelet értelmében az árvaszéknek nemcsak a háboru következtében árvaságra jutott hadi árvákról kell gondoskodni, hanem gyámolítani kell azokat a gyermekeket is, akiknek édesanyjuk van ugyan, de atyjuk távolléte folytán a gyermekek fenntartása nincs kellőleg biztosítva. Az ilyen gyermekeknek már csak a felkutatása is rengeteg dolgot ad.

Az árvaszék fogalmazói karából tizenegyen vannak a harctéren. Az idehaza maradt létszámmal képtelenség az árvaszékre ruházott óriási munkát feldolgoztatni. Ezt már annak idején a számonkérőszéknek is jelentette, azonban semmi segítséget sem kapott. Most azért hozta az ügyet a közigazgatási bizottság elé, hogy ha esetleg a kevés létszám miatt az árvaszék ügymenetében hátrány mutatkozik majd, ne legyen ezért az elnök a felelős.

A vármegyei árvaszék mindent megtesz, hogy a gyámolításra szoruló gyermekek érdekeit minden téren megvédje. A hadiárvánál ez a gyámolítás annyira megy, hogy azokat a gyermekeket, akik képességüknek bármilyen tanúságát adják, az árvaszék megfelelő kiképzetéséről gondoskodik részükre, illetőleg a gyermeknek legjobban megfelelő pályán tovább képzés és képesíti.

Az árvaszék törekvéseinek sikere érdekében az összes fősolgabírákat megkereste, hogy a társadalom körében indítsanak akciót a hadiárva örökbe fogadása, vagy nevelése végett. Sajnos, ez az akció nem járt valami fényes eredménnyel. Az egész vármegye területéről mindössze 10-en jelentkeztek árvák örökbe fogadására. Az árva-alap létesítése iránt indított mozgalom pedig csak 25 koronát eredményezett.

A nagy eredménytelenségnek jó részt egyes közigazgatási hatóságok hanyagsága volt az oka. Az árvaszék lelkiismeretes munkássága következtében a jelentést tevő elnöknek konfliktusa is támadt a nagyszalontai fősolgabíróval. A nagyszalontai fősolgabíró az elnök tekintélyét és személyét is sértő iratot küldött Verner Kálmánnak.

Az ügy további részleteibe a főispán felszólalása alapján nem ment bele a bizottság. Miskolczy Ferenc főispán ugyanis az ügyet fegyelmi eljárásra találta alkalmasnak és annak az alispánhoz való áttételét mondta ki.

Móricz Ernő megyei főorvos jelentésében elsősorban az ujjalotai két kolera esetről számolt le. Majd bejelentette, hogy Okányban és Bakonszegen fordult elő gyanus eset, azonban a bakteriológiai vizsgálat negatív volt. Általában a vármegye ma koleramentes és a közegészségügy jónak mondható.

A drágaság.

Drágaság van, igen nagy drágaság van. Nem tud az ember a pénzért vásárolni. Maholnap nem lesz mit enni. Ezeket és hasonlókat hallunk az egész városban, s igazuk van: nagy a drágaság.

— De miért van drágaság, midőn olyan jó a termés s midőn vetemény is olyan sok van. Akik ezt mondják, azoknak is igazuk van. A mostani drágaság, az árucikkek oly magas ára nem amiatt van, mintha kevés lenne az eladni való, hanem más oka van.

— A város a hibás, mert nem tudja megszabni az árakat — hallottuk néhány héttel ezelőtt.

A város ezt a hibáját jóvátette: megszabta a maximális vásári árakat; s mit találunk? a drágaság ellen most is van panasz. Sőt a város ellen is. Az eladók neheztelnek, hogy mért oly alacsonyok az árak, nem érdemes eladni ily áron, nem tudnak megélni ily árak mellett, a vevő közönségnek pedig még kisebb árak kelienének.

Az árak maximálisa tehát nem segít a drágaságon.

— Az eladók, a kofák az okai. Miért adnak mindent olyan méreg drágán, — ez a másik vélemény s erre már viccet is csináltak.

Valamelyik budapesti élelapon olvastam. Két ur beszélget.

— A kofák olyanok, mint Olaszország.

— ?

— Olyan árt kérnek, amit nem tudunk megfizetni!

S hiába: még sem ez az igazi oka a drágaságnak. Maga a vevő-közönség csinálja a drágaságot, maguk, akik panaszkodnak miatta.

— De hogyan lehet az, hiszen senki sem bolond valamit drágábban venni, mint ahogy megkaphatja.

Pedig úgy van! Valóságos licitáció folyik a piacon: ki ad többet érte, először, másodszor, harmadszor... S mindég van, aki többet adjon. Ugy látszik, hiába oly nagy a panasz, hiába van drágaság, van mindenkinek pénze. Nincs mindennek megszabva az ára, különösen az újdonságoknak. El kell tünnünk, hogy egy fej káposztát 30—40 fillérért árusítsanak és vegyenek meg. Mert megveszik.

S hogy milyen ingadozó a publikum hangulata, arra elég csak egy példa is.

Egy reggel szétnéztem a Szent László-téren: milyen most ott az élet.

Különösen egy új burgonyát áruló kofa körül volt nagyobb esődület, hogyne, a krumplit nem a hatósági árban, 24 fillérért adta, hanem 28 fillérért. Különösen egy mesterasszony-féle vevő volt hangos: El kell venni tőle, rendőrt kell hivatni!

S jött is. Nem rendőr, hanem egy polgárőr, aki megértve a tömeg panaszát, maga állt a mérleg mellé és mérte 24 fillérével a

szép, friss burgonyát. Ez a helyes! Természetesen a kofa sápitózott, hogy így, hogy úgy ráfizet az üzletre, s is drágábban vette és hasonlóképen.

Hallva pedig ezen siránkozó hangokat, egyszerre megváltozott fenti hangosan megbotránkozó asszony véleménye. Azonnal átpártolt a kofa védelmére, hogy ez mégsem járja, szegény asszonnak a megélhetését elvenni, mégis csak szivtelenek az urak. S mellesleg tanácsot is adott:

— Vigye haza a burgonyát, mondja, hogy nem eladó, vagy már el van adva.

Ime ilyen a vevő közönség. Nem hogy igyekeznék a hatósággal a magas árakat a lehető minimálisra lenyomni, hanem még bőszi is, uszítja is az eladót a hatóság és saját maga, — a vevő közönség ellen. Így akarunk mi alacsony árakat, s így panaszkodunk a drágaság ellen.

Az orsz. Vörös-Kereszt mezőtelegdi fiókjának háborus délutánja.

A megvakult katonák és a mezőtelegdi kórházak javára rendezett hangverseny a községháza dísztermében folyt le, melyet az előjáróság szíves készséggel engedett át. Erköcsi és anyagi sikere egyaránt meghaladta azt a szintet, amelyen kis mezővárosok e tárgyú előadásai szoktak állani. Hogy az anyagiakon kezdjük, a tiszta jövedelem: 722.50 K. Az előadók és rendezők fáradozásait tehát nem remélt siker koronázta.

Jelenvolt a környék színe-java, sőt ellene annak, hogy a vonat három órát késett, mi többeket visszatartott a tervezett kijöveteltől, mégis voltak nagyváradi vendégek: báró Kapri Valérné, Belezny Antal, Szabó Ákos és családja.

A hangverseny következőképp folyt le:

Telegdy József országgyűlési képviselő elnöki megnyitójában azt a tételt és felemelő valóságot fejtegette, hogy a háboruban mindenki megtette kötelességét: a katonák, a közigazgatás, az iparos, a munkás. Ennek eredménye, hogy az ellenség sem a harc vonalon, sem a polgári téren nem tudott rajtunk diadalmaskodni. A kiéheztetés terve sem sikerült. Municiónk van bőven úgy a rajvonalban, mint a családi tűzhelyekben. Az a lendületes hazafiság, mely minden téren nyilvánul, meg is fogja hozni az óhajtott sikert: a teljes győzelmet.

A fővénások köré csoportosította tapasztalatait, érveit, sok első kézből kapott értesülését, melyek az elnöki megnyitót nemcsak színessé, hanem tanulságossá is tették. A nyugodt, férfias előadás és gazdag tartalom mély hatással voltak a hallgatóságra és őszinte tapsokra ragadtak.

A nagyapa után az unoka szerepelt. Keltz Malvine korát meghaladó intelligenciával interpretálta Leel-Óssy Albert két versét. „Az anya és gyermeke” címűnek bájos naivitásait, a „Csatadal” csapongásait pompásan juttatta érvényre. Meg is kapta átértett szavalaatáért a közönség zajos tetszésnyilvánításait.

Hagedorn Jánosné, sz. Rimler Irén első ízben szerepelt új otthonának nyilvánosságára előtt. Nagyváradi sikereinek híre azonban Mezőtelegde is eljutott s így érhető volt az a várakozás, mely fellépését megelőzte. Mindenkit meglepett hangjának üdesége, mely a felső skálában is pompásan cseng. Fedett hangjai, crescendói, decrescendói a legszigorubb kritikát is kielégítik. A vendégképen jelenvolt Belezny Antal székesegyházi kar-

nagy nem győzte dicsérni precíz hangvételét, énekbeli biztosságát. Természetes, hogy ilyen kvalitások mellett úgy a „Hoffmann meséi”ből előadott részlet, mint Dienzl bájos „Liliomszál”-a után szünni nem akaró taps zúgott fel.

Cödör László baritonjának ércét, fényét, énekbeli készségét a nagyváradi közönség is ismeri egy téli háborús délutánról. Hertzka „Imá”-jának magyaros ízét és egy ismeretlen szerző „Sibériai dalá”-nak borongós hangulatát műkedvelőnél ritkán tapasztalható rutinnal adta vissza. Öntudatos előadása, helyes pointírozása, hangjának hajlékonysága még azokat is frappírozta, kik már sokszor gyönyörködtek énekének szépségében. Hagedorn Jánosnének dicséret, simulékony kísérete fokozta az ének hatását, melyet zajos taps és éljenzés jutalmazott.

Besser Hugó ünnepi beszédében azt fejtegette, hogy ezeréves történelmünk tele van háborúk járásával, csaták gomolygó füstjével. A mult harcaiban sok káprázatos diadalt arattak a vitéz magyar károk, a lelkes magyar szívek. Ami természetes is, mert fegyvereink mindig az igazság és erkölcs szolgálatában állottak. Most is ajkunkon az igazság nevével mentünk bele a háborúba, s ezért szívünk fölött az igazság pajzsával várjuk végső dőféseit. Földünket, nyelvünket, szabadságunkat védjük a barbár moszkovitizmus ellen. E magasztos cél tüzei katonáinkat és vezetők győzelemről győzelemre. Színterem vitéségük meg fogja szerezni a végső diadalt is. A szónoki hévvel előadott beszéd nagy hatást tett és lelkes tapsokat aratott.

Baka Béla szavalata első rendű volt. Ábrányi „Mi a haza?” című költeményének nehézségeit, fordulatait, színeit pompásan érzékítette. Organuma a hosszú vers minden részében férfiasan csengett. — Hosszu taps honorálta.

A műkedvelők vegyes karáról kell megemlékeznünk. A dalárda a háborús délután ötletéből alakult. Néhány heti megfeszített munkával elérte azt, hogy előadott számai régi kipurált énekhangok módjában állottak. A vegyeskarnál biztos intonálást, pompás ritmust és fegyelmelzést tapasztaltunk. Mivel az elért erkölcsi és anyagi siker nagy részben a dalárdának köszönhető, névszerint említjük meg tagjait: Fridmann Józsefné, Hagedorn Jánosné, Libiczai Györgyné, Czecz Margit, Kaszó Boriska, Nappel Böske, Erneszt József, Gödör László, Hagedorn János, Kont Vilmos és Besser Hugó, a dalárda vezetője.

Felülfizettek a következők: Biharszilágyi olajipar r.-t., Nagyváradi erdőipar r.-t. 50—50 K; dr. Hantos Elemér, báró Kapri Valérné, Mangra Vazul, Telegdi József, báró Vojnits István 20—20 K; Roxin József 18 K; Jász Károly 16 K; Juricsky Vid 13 K; Aczél Arthurné, Fenyvesi Ferenc, Gervai Bertalan, Keltz-Telegdi Ilona, Kuppán József, Magyar vasuti forgalom r.-t., Papp Jella, Rumpfer Frigyes, özv. Schauer Gyuláné, Szébeny Gyula, Szüts Samu, Wertheimstein Alfréd 10—10 K; Bodó Lajos, Horváth József, dr. Niemezszy 9—9 K; Gödör László, Szentpéteri István 8—8 K; Boldogh László, Hagedorn János, Kaszó András 6—6 K; Drechsler Gusztávné, Grünhut Eliz, Keltz Telegdi Malvine, Libiczai György, Palotás Mátyás, Rimler Károly 5—5 K; Besser Hugó, Bonna Sándor, Glück Mór, Güntler A., Lóránd István, Rüggyi szemléssz, Schmidt Oszkár 4—4 K; Baka Béla, Flott Jenőné, Fridmann Józsefné, Fried Irén, dr. Grünbaum Lipót, Haverland Albert, Klein Vilmos, Linczinger Sándor, Ritter Albert, Varga ispán 3—3 K; Árendáczky Mária, Dobra József, Facsinai Gézáné, Farkas István, Feldmann Sándor, Fischmann József, Friedmann Ármán, Kállay Irén, Kenéz Sándor, Keresedi Árpádné, Kont Vilmos, Kovács István, Krausz Adrienne, Lindenfeld Dávid, Melchner Elek, Molnár Hermanné, Nagy Imre, Papp János, Szabó Akos, Waxmundszky Odönné 2—2 K; Gaál

Ferenc, Nagy László 1-50—1-50 K; Boleznay Antal, Bernád Imre, Bibescu Gusztáv, Czecz Margit, Farkas Ignác, Fuchs Mór, Gábor Margit, Grünbaum Jakab, Grünfeld Miksa, Güntner György, Koszka Sándor, Kovács Józsefné, özv. Láposi Jánosné, Bunteanu Sándor, Roxin János, Sárkány József, Soós Sándor, Szepsy Sándor, Szoboszlai Károly, Tallódy Margit, Varga Miklós, Zsuky Margit 1—1 korona.

Felülfizetések összege: 581 K, melyért halás köszönetet mond a főkegyelet elnökségére.

Védekeznek a vidék.

A margitai főszolgabíró felferjesztése.

A vármegyében ép úgy, mint itt Nagyváradon rengeteg katona van ideiglenesen elszállásolva. Az új fogyasztó közönség természetesen nagyon érzéketlen hatását az élelmickek árának változásáiban. Vannak helyek, ahol a katonaság elhelyezésének ürügye alatt az eddig túl magas árakat még jobban felemelték még pedig négy-öttszörös árra.

A vidéki járási székhelyek a túl magas árak miatt csaknem abban a helyzetben vannak, mint Nagyváradi városa. A megszorult vidéki helyek közül különösen Margita az, ahol legjobban érzik ezt a bajt, mert ott Margita határában alig van termelő, aki van az is oly túl magasra tartja terményeinek az árát, hogy a fogyasztó közönség azt képtelen megadni.

A termelők tulkapásai mellé aztán csatlakozik még a közvetítő is. Hogy mit jelent a közvetítő kereskedelem, azt legjobban mi nagyváradiak tudjuk.

A közvetítők miatt megtörténik Margitán, hogy akárhányszor vásár alkalmával még horribilis összegért sem lehet kapni egyes cikkeket.

Halász Elemér főszolgabíró radikális módon akar most ezen a teljesen türethetetlen állapoton segíteni. Tegnap nagyszabású előterjesztést tett az alispánhoz, kinek útján egyenesen a belügyminiszter közbelépését kéri. A főszolgabíró nagyváradi mintára életbe akarja léptetni az élelmickek maximális árának megállapítását. Az árakat a főszolgabíró maga állapítaná meg a körülményeknek megfelelően.

Az árak megállapítása mellett arra is felhatalmazást kér a főszolgabíró, hogy a közvetítő kereskedelmet is megrendszabályozhassa. Ezt úgy gondolja keresztülvihetőnek, hogy megállapítaná a közvetítők vásárlási idejét.

Halász Elemér az élelmiszerek magas árait abban találja indokoltnak a termelők részéről, hogy a hadbavonultak nem lévén idehaza, a fogyasztók száma jelentékezen csappant. A termelt anyag azonban bőséges s így a termelő mégis behozza a rendes bevételt, horribilis árért akarja eladni áruját annak a kevés idehaza maradóknak. Ez nem egészséges eljárás, ezt mindenestre a hatóságoknak kell orvosolnia. Az azonban megint nem megengedhető, hogy a terményeknek, legyen az aprójszág, tojás, stb. a járásból való kivitelét megtiltsák a közeli nagyobb városok részére.

Köztudomású, hogy p. o. a megye székhelye éppen a megyéből, annak fölölégéből él. Ennek a fölölégnek az odahaza tartása

veszélyt hozhat úgy a vidéki termelőkre, mint Nagyváradi városára. Nincs értelme a túl szigorúságnak. Tiltsa meg ugyan a hatóság a más államok részére való kivitelét, de a saját városainktól ne vonja el az élelmet.

Biharmegyei tagok a Hadsegélyző Hölgybizottságban

Az a nemes társadalmi akció, melynek tagjaiul városunk hölgyei felszaporodtak, a megyében is élelkesedést keltett s a biharmegyei hölgyek is csatlakoztak a Hadsegélyző Hölgybizottság táboraéhoz. Így igen kedvező a kilátás arra, hogy ez a kiváló mozgalom nálunk is fényes eredménnyel fog zárulni.

A nagyváradi Hadsegélyző Hölgybizottság biharmegyei tagjai a következők:

Diszelnők: Gróf Tisza Kálmánné Budapest, Beöthy Lászlóné Árpád, gróf Tisza Kálmánné Erdőgyarak (Csegöd-pusztá), gróf Bethlen Aladárné Élesd, gróf Pongráz Vilmosné Nagykágya, Klobusiczky Béláné Monostorpátri, özv. Balázsházy Bertaláné Henczida (Évekla-pusztá), Markovits Antalné Inánd, Telegdy Józsefné Mezőtelegd, Bölöny Józsefné Budapest (Hungária).

Alelnökök: Bujanovits Béláné Ermihályfalva, Ertsey Ernőné Nagyszalonta, báró Kapri Valérné H.-Püspöki Palota, Mártonffy Gyuláné Körösszakál, Nadányi Miklósné Feketegyörös, Plathy Miklósné Helyben, özv. Szikszay Lajosné Nagyszalonta, Siket Trajáné Helyben, B. Szegedi Szokol Józsefné Biharillye, ifj. gróf Tisza Istvánné Budapest, Telegdi Ilona Mezőtelegd, gróf Zichy Odönné Gégény Rév, Kelezné.

Választmány tagjai: Bay Sándorné Álmosd, Balázsházy Istvánné Derecske, Balogh Mihályné Nagyszalonta, Balogh Elemérné Helyben, Bakats Béláné Biharnagybajom, Baranyi Gáborné Vedresábrány, Beöthy Lajosné Helyben, Bernáth Zsigmondné Kosgyán, Bonis Elemérné Kőbölkut, Böszörményi Lajosné Nagyszalonta, dr. Buday Józsefné Derecske, dr. Buder Ferencné Belényes, Balázsházy Margit Hencida (Évakla-pusztá), Balázsházy Olga Hencida (Évakla-pusztá), Csanády Jenőné Nagyszalonta, Derzsi Lászlóné Vértes, Ertsey Rózi Nagyszalonta, Ertsey Gézáné Bél, Eröss Zoltánné Ersemjén, Farkas Gáborné Csokaly, dr. Fássy Lajosné Helyben, Fényes Ákosné Berettyóújfalú, Fényes Zoltánné Nadánteleg, ifj. Frankó Endréné Biharkeresztés, dr. Fráter Gáspárné Ermihályfalva, dr. Fráter Lászlóné Helyben, Fráter Zoltánné Álmosd, Fráter Kálmánné Helyben, Fényes Odönné Helyben, Gellért Lászlóné Helyben, Géczy Dezsőné Belényes, Geiringer Károlyné Biharudvari, Geiringer Jenőné Mezőpeterd, Gera Sándorné Belényes, Gröss Zsigmondné Hosszuhát (Pusztá Szerep), Habókay Béláné Berettyóújfalú, dr. Halász Elemérné Margitta, Jakabfy Lipótné Élesd, Jakabfy Józsefné Élesd, Jancsovits Jenőné Helyben, Jancsó Lajosné Mieske Pusztá, Jerzsák Istvánné Helyben, Juricskay Vidné Mezőtelegd, Kelemen Józsefné Szalárd, Keszthelyi Zoltánné Helyben, Kiss Ernőné Kisháza, Kocsis Béláné Élesd, Korda Andorné Magyarcséke, Korbély Józsefné Helyben, Kovásznay Marcellné Székelyhid, dr. Középegy Dezsőné Belényes, Kornstein Hermanné Nagyszalonta, özv. Krausz Samuné Csillag-tanya (Biharnagybajom), Lovász Sándorné Bihardiószeg Ferenc-major, Lendvay Béláné Helyben, Magyar Miklósné Székelyhid, Máhler Györgyné Siter, ifj. Markovits Kálmánné Inánd, Mártonffy Bogdáné Helyben, Miskolczy Pálné Helyben, id. Miskolczy Jenőné Álmosd, ifj. Miskolczy Jenőné Biharillye, Moldoványi Ferencné Nagyszántó, dr. Móriéz Ernőné Helyben, Morvay

Lóránndé Szalárd, Morvay Zsigmondné Helyben, Nadányi Pálné Bakonyszeg, Nadányi Jenőné Kisszántó, Nagy Mártonné Helyben, Nagy Lajosné Helyben, Nyisztor Alajosné Helyben, Olasz Elemérné Helyben Papszász Lajosné Csokaly, dr Poynár Ernőné Helyben, gróf Pongrácz Istvánné Nagykágya, Racsek Jánosné Tépe, Rednik Gáborné Helyben, Rózsavölgyi Lászlóné Bihar, özv. Rigó Ferencné Helyben, saját ház Gerliczy-u., Sabas Lajosné Tenke, Sternthal Arthurné Nagyszalonta, özv. Sternthal Farkasné Nagyszalonta, Somogyi Gézáné Helyben Uri-u., Schwartz Gyuláné Gyapoly, Schwartz Jakabné Helyben, Szabadhegyi Ernőné Biharillye, özv. Szabadhegyi Gézáné Biharillye, Szatmáry Király Andorné Berettyókirály, özv. Szunyogh Zoltánné Kismarja, Szilágyi Zsigmondné Mieske, Szilassy Ottóné Éradony, Szunyogh Lászlóné Esztár, Szunyogh Barnáné Tenke, dr Schiff Ernőné Helyben, Nagy Sándor-u, Tamásfalvy Thury Ignácné Belényes, Tardy Györgyné Berettyóújfalú, Templeán Dezsőné Vaskoh, Toperezer Sándorné Tenke, Tóth Istvánné Szentjános, Tóth Mihályné Szalárd, Udvarhelyi Béláné Helyben, dr Vass Jenőné Berettyóújfalú, Vasady Lajosné Helyben, Verner Kálmánné Helyben, Végh Istvánné Ermihályfalva, Vertheimstein Aranka Cséhtelek, özv. Zathureczky Albertné Hegyközkovácsi, Zlinszky Béláné Helyben, Zathureczky Istvánné Cécka.

A nagyvárad városi titkári karából még kimaradt dr Rezső Morné intéző titkár neve.

A hadiárvák védelme.

Vasárnapi számunkban megemlékeztünk a városi árvaszék háborús működéséről, különösen a hadiárvák és a hadsegélyben részesülő kiskorú gyermekek védelmében kifejtett tevékenységéről.

Dr Istvánffy István, a városi árvaszék elnöke most tette meg április—május—június negyedévről jelentését ez ügyben a m. kir. belügyminiszteriumhoz. Ez a jelentés sok érdekes statisztikai és tapasztalati adatot tartalmaz, amelyek nem érdektelenek a háború által sújtottakkal együttérző, nemes szívű közönség előtt.

Ebből a terjedelmes és mindent magába foglaló jelentésből különösen említésre méltók a következő adatok:

A városi árvaszéknel június végéig bezárólag 43 hadiárva van nyilvántartva. Ezek közül 41 hadiárva van az anyja és 2 a hozzátartozók gondozása alatt. Ezen kiskorúak állandó gyámhatósági ellenőrzés alatt állanak. A törvényes képviselők a hadiárváknek intézetben leendő elhelyezését, vagy örökbeadását eddig minden esetben megtagadták. Ez főképen az anyai szeretetben és ragaszkodásban leli magyarázatát.

A hadiárvák örökbefogadása és elhelyezése céljából a város nemes szívű közönségéhez intézett felhívás folytán ezideig 9 olyan jelentkező volt, akik 12 hadiárvat hajlandók örökbefogadni, ezenkívül nyolcan jelentkeztek összesen 16 hadiárva eltartására.

A kiskorúak családi állapotának és jogi helyzetének rendezése céljából árvaszékünknel az említett évnegyed alatt 42 örökbefogadási szerződés kötöttetett s ezek által 72 kiskorú lett törvényesítve. 1914 aug. 1-től 1915 június 30 ig, az árvaszék közreműködésével 265 gyermek törvényesítettetett, s kiskorúak érdekében 170 házasság kötöttetett.

Az árvaszék a hadiárvák segélyezése céljából helyi hadiárva segélyalap létesítését határozta el s erre a célra a gyám-pénztárba már is folytak be nemes adományok. Majd kiter a jelentés ezen segélyalap létesítésének szükségességére s kéri ahhoz a magyar kir. belügyminiszter jóváhagyását.

A hadiárvák keresethez juthatása érdekében a következő hivatalok és vállalatok hajlandók hadiárvákat alkalmazni: a

városi villamosmű, a helybeli posta- és táv-irda igazgatóság, a városi vasut részvénytársaság, a városi gazdaság, a hegybírói hivatal és a helybeli államvasutak.

Végül kiterjeszkedik a jelentés az államsegélyben részesülő kiskorúak ellenőrzésére és az ezek érdekében tett intézkedésekre s kijelenti, hogy a városi árvaszék hazafias kötelességének tartja a hadiárvák és a hadbavonultak kiskorú gyermekeit fokozott gyámhatósági védelemben részesíteni és azok érdekeit megvédelmezni és előmozdítani.

HIREK

* Hírek az egyházmegyéből.

Fetzer József szarvasi lelkész e javadalomra kánoni beruházást nyert; azonkívül gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyés püspök Domanek Pál debreczeni thersianumi II. prefektust papnevelői lelkigazgatóvá, helyére II. prefektussá és a Svetits-intézeti szegényiskolás nővérek speciális gyóntatójává Betuker Tivadar váradolási segédlelkészt, a most szervezett gyopárhalmá-szentotonyai önálló lelkészegység lelkészévé pedig Krajnik György zilahi segédlelkészt nevezte ki. A segédlelkészi állomásokon Bakacs Ivánt Váradolásziból Debreczenbe, Csernus Mihályt Békéscsabáról Debreczenbe, Draveczky Zsigmondot Debreczenből Békéscsabára, Follmann Gézát Váradujvárosról Zilahra, Hoszpodár Balázs ujmisést Bethlentelepre, Kocska Józsefet Gyuláról Váradujvárosra, Lavatka Józsefet Orosházáról Békésre, Papp Endre ujmisést Orosházára, Pezderka Sándort Békéről Váradolásziba, Riegel Géza ujmisést Gyulára, Tóth Kálmánt pedig Debreczenből Váradolásziba rendelte.

* **A mai városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön tartja július havi közgyűlését. Ennek egyik legfontosabb mozzanata a két választás lesz. Ez alkalommal töltik be ugyanis a megüresedett pénztári ellenőri és a fogalmazói állást. Mindkét állásra van elég pályázó. Az ellenőri állásra legtöbb kilátása van Szőke József helyettes ellenőrnek, aki jelenleg is az ellenőri teendőket végzi, de nagy pártja van Losonczy Gábor tb. számtisztnek, továbbá Kopócsy Endrénnek, aki már régen egyik érdemes tagja a számtiszi karnak és Erdélyi Bernát és Banda Géza számtiszteknak, akik eddig is buzgó munkát fejtettek ki. A pályázók között van még Lobermayer Gyula tanár, aki különösen a polgárúrságnál szerzett elismerést buzgó működésével, továbbá Biró József szakdíjnok. — A fogalmazói állásra pályázók közül különösen erős kilátása van a győzelemre dr Doszpoly Dezsőnek, aki buzgó törekvésének már azzal is tanujelét adta, hogy tanítói állása mellett magán-szorgalommal tett gimnáziumi érettségét, végzte el a jogot és szerezte meg a tudori oklevelet. Nagyvárad város főjegyzője lett már 1912. július 1. óta szolgálatban, nemcsak odaadó buzgósággal, hanem felelősséggel teljes megelégedésére. — Mellette Klemensz Rezső közigazgatási gyakornoknak van legnagyobb pártja, aki tehetséges, buzgó munkát fejt ki a nagyvárad rendőrség kötelességében már 1912. július 29. óta. A pályázók között van még több érdemes fiatal tisztviselő, akik jelenleg mind a város szolgálatában állanak. Nevezetesen dr Fráter Kálmán közigazgatási gyakornok, Gom-

bay János közigazgatási gyakornok, dr Csetle János számgyakornok, dr Lohóczky Brunó szakdíjnok és Buhl Ernő szakdíjnok. — A választásokon kívül még több érdekes tárgya lesz a közgyűlésnek. Így az ideigabonatermes rekvirálása, dr Ágoston Péter és Weiszlovits Gyula indítványai a közlelmezés kérdésének rendezése tárgyában kerülnek szónyegre.

* **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy Anhalzer István 101-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

* **Osztrák-magyar-román vasuti forgalom.** A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint megjelent és életbe lépett az osztrák-magyar-román vasuti kötéleki díjszabás II. rész 1., 2. és 3. füzetéhez kiadott II. pótlék, amelyet a romániai kivitelrel és behozatallal foglalkozók figyelmébe ajánlunk. Ez a díjszabás-pótlék a régi kedvező fuvardíjteleket tartalmazza.

* **A konstantinápolyi német nagykövet beteg.** Berliin jelentés szerint táviratozza tudósítónk, hogy Wangenheim báró konstantinápolyi német nagykövet betegsége miatt szabadságra megy. Ezen idő alatt helyettese Hohenlohe-Langenburg herceg, rendkívüli megbízatásu nagykövet lesz.

* **Önkéntes ápolónők felavatása.** A Vörös-Kereszt Egylet, mely már eddig is anyai kiváló és önfeláldozó harcost adott a sebesült és beteg katonák ápolására, a tavaszon ismét tartott dr Fráter Imre kórházi főorvos vezetése mellett önkéntes ápolónői tanfolyamot a biharmegyei köz-kórházban. Mint értesülünk, az ezen tanfolyamot végzett önkéntes ápolónők ünnepélyes felavatása f. hó 11-én d. e. 11 órakor lesz megtartva a városháza dísztermében.

* **Meghalt özv. dr Kiss Ferencné** Nagyvárad és Biharmegye előkelő társadalmának egyik kiváló szerepet játszó családját ismét nagy gyász érte: dr Kiss Ferencné szül. Hampel Josefa, dr Kiss Ferenc volt megyei főorvos özvegye, kiben özv. dr Wallner Ödönné szül. Kiss Mária édesanyját gyászolja. Alig pár hónapja érte tragikus, hirtelen csapás a családot, midőn elvesztették a szerető apát, férjet, és rokont, dr Wallner Ödön megyei főügyészt. Alig hegedtek még be a halál által okozott fájó sebek, midőn ismét felszaggatta azokat a kérlelhetetlen halál, midőn elragadta a szerető család kobeléből az agg matrónát s vele együtt az özvegyi fájdalomokat némiképp enyhítő anyai szeretetet.

A szeretett anyja, nagyanya és rokon elvesztéséről a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. dr Wallner Ödönné szül. Kiss Mária, úgy a maga, mint özv. Borbély Lászlóné szül. Hampel Ilona, valamint az összes rokonok nevében tudatja, hogy a legjobb édesanya, testvér, nagyanya, dédanya, és szerető rokon, özv. dr Kiss Ferencné szül. Hampel Josefa életének 75-ik évében, f. hó 7-én délután fél 1 órakor rövid szenvedés és a halotti szentség ájtatos felvétele után meghalt. A megboldogultat f. hó 9-én d. u. fél 4 órakor a Ritoók Zsigmond-utca 18. sz. gyászaházától a róm. kath. egyház szertartásai szerint történendő beszentelés után a Nagyvárad olasz sírkertben temetjük el. Engesztelő szent-mise áldozat f. hó 10-én reggel 9 órakor fog az olasz plébánia templomban az Egek Urának bemutatni. Nagyvárad, 1915. július hó 7-én. Az örök világos-

ság fényeskedjék neki! Özv. dr. Wallner Ödön sz. Kiss Mária leánya, özv. Borbély Lászlóné sz. Hampel Ilona testvére. Dr. Wallner Ödön, dr. Demetrovics Elekné sz. Wallner Erzsébet, Ringellhann Lajosné sz. Wallner Joli, Wallner Jenő, Wallner István, unokái. Demetrovics Böske, Wallner Ágneska, dédunokái. Dr. Wallner Ödön sz. Marthy Rózsi, unokamenye. Dr. Demetrovics Elek, Ringellhann Lajos, unokavejei.

* **Esküvő.** Tegnap tartotta esküvőjét *Balajthy Jenő* biharpüspöki református lelkész *Sulyok Margitkával*, *Sulyok István* nagyváradai ref. esperes kedves leányával. Násznagyok voltak: *Tatár Zoltán* igazg. főmérnök és *Vargha Pál* Debrecenből.

* **Eltűnt kisleány.** *Hamska András* *Veronka* nevű 11 éves kisleánya július 2-án d. u. 4 órakor eltűnt Rákóczi-utca 4. szám alól és azóta nem találják. Aki tud róla, adjon hírt a kétségbeesett szülőknek. A leányka hajadonfővel, kék rubában és lüster kötővel ment el hazulról.

* **A hus és zsiradék maximális ára.** Budapestről jelentik félhivatalosan, hogy a kormány egyes vármegyéknek indokolt esetekben megengedi, miszerint nemcsak a gabona és a liszt, hanem a hus és zsiradékféléknek maximális árát is megállapítsák.

* **Adakozzunk a vak katonáknak!** Ez értünk folyó nagy háboruban szemük világát vesztett hőseinkről minden magyar polgárnak hazafias kötelessége gondoskodni. Amit értünk föláldoztak, azt ugyem tudjuk pótolni nekik semmivel, enyhítsük némileg a vakságuk borzalmait, *adakozzunk a vak katonáknak!* Adományokat a vak katonák részére állandóan gyűjt a „Tiszántúl” szerkesztősége *Ujabbán Appán Gábor* Micskéről 40 koronát küldött szerkesztőségünkbe a nemes célra. Ez összeggel eddig 1738 K 13 fillért gyűjtött a Tiszántúl szerkesztősége a vak katonáknak.

* **Kiadó lakások katonatisztek részére.** Az idehelyezett katonatisztek lakás-szükségletének biztosítása céljából felhívom mindazon háztulajdonosokat és lakásbérletet, kik a nőstisztek igényeit kielégítő 2-3 szobás butorozott, kiadásra szánt lakással bírnak, melyhez esetleg fürdőszoba is tartozik, hogy bérlet céljából lakásukat — a szobák és mellékhelyiségek s az igényelt bérösszeg feltüntetésével (Városháza, II. emelet, 31. számú szoba) írásban vagy szóval, esetleg telefon útján haladéktalanul jelentsék be. (Telefon szám 108.) Nagyvárad, 1915 július 7. *Eleméry Ferenc*, katonaiügyi tanácsnok.

* **Szekerek és lovak bejelentése.** A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság hadbiztonságának 23893-1915. számú megkeresése alapján közhírré teszem, miszerint azon szekereknek és lovaknak amelyeket a katonai hatóságok az átadás után vagy bizonyos ideig tartó használat után adták vissza és amelyek illetékes községükbe visszatértek, összeírása vált szükségessé. Felhívom tehát mindazokat, akiknek lova és szekere katonai célokra lett átengedve, de utóbb a katonai hatóságok által azok visszaadattak, hogy ezen körülményt a városi tanács katonai ügyosztályában (II. emelet 33. számú szobában) folyó hó 8-ától 10-éig mulhatatlanul jelentsék be. Nagyvárad, 1915. évi július hó 5. *Eleméry Ferenc*, katonaiügyi tanácsnok.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-utcon 7. sz. alatt *Aszódival* szembe. *Simon Gyula* hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

* **Élet a Püspök-fürdőben.** Azt hittük, hogy a mostani háborus viszonyok teljesen megteńítják az idei fürdőszezont, azonban azt látjuk, hogy a régi híres Püspök-fürdőt ez évadban is tömegesen keresi fel a közönség, hogy a kitűnő gyógyviz áldásos hatását kihasználja. Naponkint telt vasuti kocsik szállítják ki a közönséget s az állandó vendégek is sokan vannak. A pompás uszoda is sok közönséget vonz. *Dancs János* fürdőbérlet mindent elkövet, hogy vendégei a legnagyobb kényelmet feltalálják a szép fürdőhelyen s azoknak szórakozásáról is gondoskodik. A fürdőben kitűnő zenekar: *Belényesi Dankó Pali* kitűnő bandája játszik.

* **Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávé, teát, rumot, konyakot, likőroket, borovicska pálinkát, szardíniát, leveskockát, buskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő-és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazzola, mardula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizliszt, burgonyaliszt, tápió, egyidejűleg ajánlom *Aszódi* féle reklám kész darált kávémat, negyedikül 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régiéek. *Aszódi Mihály* Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbesülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. *Kapható*, *Farkas István Apolló* drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. *Rimanóczy palota* Telefon: 13-02.

* **Okleveles tanító, a nagy szünetidőre magántanítást vállal. Cim a kiadóban.**

x **Mindennemű molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, *Farkas István „Apolló”* drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 2. szám alatt ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutáayos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatt irodánkban. *Hungária cipőgyár r.t.*

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. *Kapható* kizárólag *Farkas István Apolló* drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

CIPÓ

újdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

* **Forolin** biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalan! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. *Kapható* *Farkas István Apolló* drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. *Rimanóczy palota.*

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — *Kossuth-utca 2. szám* alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a *Polgári takaréknál.*

x **Egy nagy raktárhelyiség** a *Szaecsvay-utca 11. számú* házban **AZONNAN** kiadó. Értekezhetni a *Gazdasági és Iparbanknál.*

x **Kiadó lakások.** *Kossuth-utca 6. szám* alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — *Kossuth-utca 2. szám* házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a *Polgári takarékpénztárnál.*

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a *Bémer-tér* közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a ház mesternél. *Szent János-utca 3. szám.*

* **Kiadó modern berendezésű butorozott szobák** fürdőszoba használattal katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak, esetleg szolgaszobával hosszabb vagy rövidebb időre. *Nagy Sándor-ut. 4.*

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a *Polgári Takarékpénztárnál* Nagyváradon.

Legujabb táviratok.

Leégett az arrasi székesegyház.

Sikerek Lengyelországban.

Berlin, július 7. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Iperntől északra az angol csapatok behatoltak egyik lövészárkunkba. Estére ismét elűztük őket.

Souchevtől északra az ellenség két éjjeli támadását visszavertük. *Miközben* az *Arrasban* gyülekező ellenséges csapatokra lövöldöztünk, a város kigyuladt. **A székesegyház a tűzvész martalékává lett.** A Maas és a Mosel közt élénk a harci tevékenység.

Les Espargestől délnyugatra az ellenség folytatta erőfeszítéseit, hogy a nemrég töle elhódított állásokat visszafoglalja.

A franciák első támadásuk alkalmával védelmi vonalunk egy részébe jutottak. — *Ellentámadásunkkal* 100 méternyi rész kivételével az árkokat visszahódítottuk.

Az ellenség egy gépfegyvert hagyott vissza. Az ellenség két újabb előretörése, valamint a *Traansheec* ellen intézett támadásai teljesen megheiusultak.

Az *Ailly és Apremont* közt *feleuton mi támadtunk. Elfoglaltuk az ellenség állását 1500 méter szélességben és eközben 300 franciát elfogtunk.* *Crois des Carnesnál* (a Bois de Pretreben) megtörtént ma éjjel a várt ellenséges támadás. A támadást visszavertük.

A *Soudelen* (a *Vogézekben*) rohammal elfoglaltunk egy ellenséges árokrészt, amelyet az ellenség védelmi céljaira hasznavehetetlenné tettünk.

A *Champagneban* *Suippestől* délnyugatra repülőink egy ellenséges csapattáborot sikeresen bombáztak.

Keleti hadszíntér.

A *Biala Blotovtól* délre elfogottak száma 7 tisztre és kerek 800 emberre növekedett. Ezenkívül 7 géppuska és gazdagon felszerelt utászszertár jutott birtokunkba.

Lengyelországban a *Visztulától* délre *Tolvatkától* keletre (*Borzimowtól* délre) **elfoglaltuk a 95-ös számú magaslatot.**

Az oroszok veszteségei nagyon jelentékenyek. 10 gépfegyvert, egy revolverágyút és sok puskát zsákmányoltunk. Tovább északra a *Visztula* közelében az oroszok előretörését visszavertük.

Délkeleti hadszíntér.

A *Visztula* felső folyásától nyugatra derékasan előrehaladtunk. A *Visztulától* keletre

nincs nagyobb változás. Miközben az ellenséget a Zlota-Lipa irányában üldöztük, júl. 3-tól 5-ig 3850 orosz elfogtunk. (Min. eln. sajtóosztály.)

Nagy csata van készülöben.

Kopenhága, július 7. A keleti harc-
térén új nagy események vannak
készülöben. Nagy harcok folynak
a Balti-tengertől egészen Bukovi-
náig. Ugy látszik, hogy a galíciai
események előjátékai voltak a
nagy csatának, amely az egész
vonalon le fog játszódni.

Morgan merénylője öngyilkos lett.

Newyork, július 7. Morgan merénylője
ma őrizetlen pillanatban a fogházablakból le-
dobta magát és szörnyet halt.

Pénzügyminiszterek tanácskozása.

Budapest, július 7. (Saját tud.)
Berlinből jelentik: A szövetséges
államok pénzügyminiszterei 10-én
Berlinben tanácskozásra ülnek össze.
Az értekezleten meghatározott javas-
latról nem lesz szó.

Lisszabonban ujabb forradalom készül.

Hága, július 7. Lisszabonban újabb
forradalom van készülöben a há-
boru ellen.

Légberepült hajó.

Budapest, július 7. (Saját tud.)
A Kölnische Zeitung jelenti: Was-
hington államban Kastley kikötő-
ben egy dinamitot tartalmazó hajó, a
mely Oroszországnak volt szánva,
légberepült. A robbanás a városban
nagy kárt okozott.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Akik nem szállítottak a hadseregnek.

Tegnap újból gyorsított eljárás szerint
tárgyalt a kir. törvényszék Ember Géza
elnöklete alatt, míg a tanács többi tagja dr.
Poyvár Sándor, Fábry Albert, Kérchy Péter
és Révész Géza voltak. A vádlottak Horváth
János, Kohn Ignác és Gránát Sámuel azzal
voltak vádolva, hogy a „szerződésileg kikö-
tött 1500 métermázsza szalmát, métermáz-
sánként 5 koronáért a cs. és kir. kinestár
részére nem szállították, s ez által a had-
seregnek kárt okoztak.

Horváth János vádlott azt vallotta,
hogy ő Nenges Lipót élelmezési kapitány-
nyal és Gránát biztatására kötötte meg a
szerződést, mivel ezek azt mondták, hogy
Kohnnak van eladó szalmája, úgy hogy ő
tulajdonképen csak mint közvetítő szerepelt.
Igaz, hogy az írásbeli ajánlatban 5 korona
50 fillért kértek a szalma métermázsájáért,
míg a szerződésben 5 koronát kötött ki, de
ezt kölcsönös megegyezés folytán tette.

Kohn Ignác ezzel szemben azt a vallo-
mást tette, hogy ő Horváthtal sosem volt
üzleti összeköttetésben s a szerződés megkö-

tésére már azért sem biztathatta fel, mivel
akkor még nem is volt szalmája. Gránát
Sámuel azt ugyan elismerte, hogy tárgyalt
Horváth Jánossal a hadseregszállítás ügyé-
ben, de mint társ nem szerepelt vele, vala-
mint a szerződés megkötéséről sem tudott
előzőleg s ő ebbe nem is egyeztetett bele,
mivel abban a szalma olcsóbb áron lett
ígérve, mint az általa előzőleg írt aján-
latban.

Rogoz Demeter tanu hallott ugyan egyet-
mást a szállítást vitató beszédekből, de po-
zitiv adatot nem tud szolgáltatni.

Dr. Thury Endre, kir. ügyész mindhá-
májuk elítélését kérte, mivel szerinte szerző-
désileg mind a hárman kötelezve voltak.

Ellenben dr. Stokker József, a Horváth
János, dr. Medvigy Gábor, a Kohn Ignác, dr.
Bock Alfréd a Gránát Sámuel védője, véden-
ceik felmentését kérték.

A kir. törvényszék hosszas tanácskozás
után Horváth Jánost és Gránát Sámuel
bűnösnek mondta ki, s 3-3 hónapi fogház
főbüntetésre és 200-200 korona mellékbün-
tetéssel sújtotta, míg Kohn Ignácot a vád
alól felmentette. Horváth és Gránát védői
által az ítélet ellen semmiségi panaszt jelen-
tettek be, valamint az ügyész is.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Fürdői menetrend.

Napontai közlekedésre kijelöltettek
Nagyváradtól a Püspök-fürdőig

a 7704-es	Nagyváradról indul	d. e.	9.50
a 7708 as	"	d. u.	2.19
a 7710 es	"	d. u.	4.39
a 7704 es	Püspökfürdőbe érkezik	d. e.	10.21
a 7708 as	"	d. u.	2.51
a 7710 es	"	d. u.	5.11

Püspök-fürdőtől Nagyváradig

a 7703 as	Püspök-fürdőből indul	d. e.	10.59
a 7707 es	"	d. u.	3.29
a 7709 es	"	este	7.11
a 7703 as	Nagyváradra érkezik	d. e.	11.31
a 7707-es	"	d. u.	3.57
a 7709 es	"	este	7.43

ezenkívül vásár- és ünnepnapokon közle-
kedni fog Nagyváradtól Püspök-fürdőig

a 7712 es	Nagyváradról indul	este	8.10
a 7712 es	Püspök-fürdőbe érkezik	este	8.49

és vissza Püspök-fürdőtől Nagyváradig

a 7711 es	Püspök fürdőből indul	este	9.29
a 7711 es	Nagyváradra érkezik	este	9.57

Napontai közlekedésre kijelöltettek
Nagyváradtól Féliksz fürdőig

a 7724 es	Nagyváradról indul	d. e.	10.01
a 7728 as	"	d. u.	2.30
a 7730-as	"	d. u.	4.50
a 7724 es	Féliksz fürdőbe érkezik	d. e.	10.33
a 7728 as	"	d. u.	3.03
a 7730-as	"	d. u.	5.23

Féliksz fürdőtől Nagyváradig

a 7723-as	Féliksz fürdőből indul	d. e.	10.39
a 7727 es	"	d. u.	3.10
a 7729 es	"	este	6.59
a 7723 as	Nagyváradra érkezik	d. e.	11.09
a 7727-es	"	d. u.	3.40
a 7729 es	"	este	7.32

ezenkívül vásár- és ünnepnapokon közle-
kedni fog Nagyvárad Féliksz-fürdő közt

a 7732-es	Nagyváradról indul	este	8.31
a 7732-es	Féliksz fürdőbe érkezik	este	9.03

és vissza Féliksz-fürdőtől Nagyváradig.

a 7731 es	Féliksz-fürdőből indul	este	9.10
7731 es	Nagyváradra érkezik	este	9.40

Nagyvárad város rendőrkapitányi hiva-
latától.

14455—1915 szám.

Hirdetmény.

A rendőrkapitányi hivatal a közönség
tudomására hozza, hogy mindazok, akik
szökevény hadifoglyokat közvetlenül ei-
fognak és mindazok, kik oly adatokat
juttatnak a hatóságok tudomására, ame-
lyek szökött hadifoglyok kézrekerítését
teszik lehetővé; a cs. és kir. hadügy-
miniszter ur részéről 10—25 korona ju-
talomban részesülnek.

Nagyvárad, 1915 június 30.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14501/1915 rkp. szám.

Hirdetmény

a repceolaj zár alá vételéről, a repceolaj
készletek bejelentéséről, és a repceolajnak
vasuton, hajón, vagy gépkocsin történő
szállításához szükséges igazolványokról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-
vatala a m. kir. ministeriumnak 2177/1915.
M. E. számú rendelete értelmében a követ-
kezőkre hívja fel Nagyvárad város közön-
ségének figyelmét:

1. A m. kir. ministerium fenti sz. ren-
deletével zár alá helyezni mindazon repce-
olaj készleteket, melyek f. évi június hó
24. napján az előállításukkal, forgalomba ho-
zatalukkal, vagy szállítmányozásokkal fog-
lalkozó egyének, vagy cégek birtokában, ke-
zelésében, őrizetében vannak, továbbá azon
repceolajkészleteket, melyek július hó 24-ike
után fognak előállíttatni.

A zár alatt vett készletek elnem idege-
nithetők, fel nem használhatók, fel nem
dolgozhatók és azokat a birtokos megőrizni
köteles.

A zár alá vétel nem terjed ki a repce-
olaj forgalomba hozatalával foglalkozó egyé-
neknél és cégeknél meglevő azon készletekre,
amelyeknek mennyisége egy métermázsát
meg nem halad.

A repceolaj előállításával foglalkozó
egyének és cégek, azon repceolaj készlete-
ket, amelyekre saját üzemük céljára szükség-
ük van e célra szabadon felhasználhatják.

2. A 1. §. alapján igénybe vett repce-
olaj készleteket kötelesek tulajdonosok, il-
letve birtokosok a folyó évi június hó 25-én
levő állapot szerint legkésőbb július 1-én
napjáig bezárólag bejelenteni az I. fokú
iparhatóságnál (Rendőrség földszint 11. sz.)
Ézentul pedig minden hónap 8-áig az előző
hónap utolsó napján volt áladékról tartoz-
nak az érdekeltek jelentést tenni, nem kü-
lönben azon anyagokról is, amelyek fuvaro-
zás alatt állottak és megérkeztek.

3. Az 1915 évi március 17-én, 952—
1915. M. E. sz. alatt kiadott rendeletben
foglaltak a buza, rozs, árpa, tengeri és bur-
gonya készleteknek elszállítására, a repce-
olajra nézve is fennállanak a következő el-
térések:

1. A repceolajra nézve igazolványt a ke-
reskedelemügyi miniszter ad.

2. A vasuti vagy hajózási állomás által
fuvarozás vagy tárolás végett 1915 június
25. napja előtt már átvett küldeményekről
szállítási igazolvány bemutatása nem szük-
séges.

Repceolajnak vámkülföldről való beszer-
zésére a jelen rendelet intézkedései nem vo-
natkoznak.

Aki a jelen rendeletben foglaltakat be
nem tartja az az 1914. L. t. c. 9 ik §. a értel-
mében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600
korona pénzbüntetéssel sújtatik.

Nagyvárad, 1915 június 30-án.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetmény.

A háborus állapot bekövetkezte óta, de különösen az utóbbi időben városunkban is sűrűn merültek föl panaszok az érc váltópénz hiánya miatt, dacára, hogy a magyar kir. pénzügyi hivatal a háborus állapot bekövetkezte óta teljes munkaképességének felhasználásával állandóan vert egy koronás, tíz és két filléres ércpénzermeket.

Ennélfogva már eddig is tetemes mennyiségű új váltópénz került forgalomba — a fennforgó hiányt azonban mégse sikerült megszüntetni. Ennek a sajnálatos és az ipari, kereskedelmi forgalom, a közgazdasági élet megbénítására vezető körülménynek — az oka abban leli magyarázatát, hogy a lakosság egy része a váltópénzermeket elrejté és azokat ily módon kivonva a forgalomból, a hazai közgazdaságnak, ipar- és kereskedelemnek mérhetetlen kárt okoz.

Sajnos, hogy a lakosság ily irányu magatartásához hozzájárultak azok a lelketlenül terjesztett valótlan rémhírek és amelyek a bankjegyek elértéktelenedésével ijesztik meg a tájékozatlan közönséget, holott a bankjegyek a koronaérték pénzérmeivel és ennél fogva a váltópénzermekkel is

teljesen egyenlő értékűek, azok érték csökkenéséről terjesztett híresztelések minden alapot nélkülöznek.

Ösmerve a nagyvárad közönség mindég humánus és minden nemes cselekedetben elől járó áldozatkészségét, talán fölösleges is hangsúlyozni, hogy a váltópénzermek elrejtése és azoknak a forgalomból való kivonása és ezáltal a hazai közgazdaság, a pénz és értékgazdálkodás, nemkülönben a hazai kereskedelem és ipar megbénítása hazafiatlan, lelkiismeretlen cselekedet, amely nemcsak mindnyájunk megvetését, de a legszigorubb megítélését és megtorlását érdemli meg.

Akkor, amikor a jelen viszonyok között hazánkban, városunkban a közönség minden hazafias cselekedetére szüksége van, amikor a közönség minden rétegének át kell érezni, hogy a maga szűkebb pátriájának katonája a polgári foglalkozásban: az elrejtett pénzermek forgalomba hozatala is hazafias kötelessége a hazug mesékkel elámitott és félrevezetett közönségnek; annál is inkább, mert az elrejtett érmek forgalomba hozatala elsősorban is a nagyközönség minden rétegének érdekében áll.

Nagyvárad, 1915 június 27-én.

Rendőrfőkapitányság.

Felhívás

Nagyvárad város közönségéhez!

A háboruval kapcsolatban fellépni szokott fertőző betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozására a következő

ÖVRENDSZABÁLYOK

pontos betartását és követését rendeljük el:
a) Minden háztulajdonos, szállodák, vendégházak, kocsiműhelyek, éttermek, kávéházak, gyárak, iparműhelyek, intézetek, üzletek, nyilvános helyiségek stb. tulajdonosai kötelesek a köztisztaság fenntartása céljából a szemetet és trágyát naponta a hatóság által megállapított és városrészenként kijelölt személtre kihordatni, az udvart, házelejét és folyókat naponta a reggeli órákban felsepergetni és kitakarítani.

Személtáradát, árnyékszéküket, emésztő-gödört és folyókákat naponta kötelesek fertőtleníteni és pedig vagy frissen készült mésztejjel, mely egyrészt frissen oltott mész és három rész víz keverékéből áll, vagy 5 százalékos Carbololdat, vagy 5 százalékos Lysol-oldattal. Ezen fertőtlenítő folyadékokból az árnyékszékbe naponta két liternyi mennyiség öntendő, a többi helyek pedig szintén bőségesen fertőtlenítenendők.

b) A lakások tisztán tartandók, naponta többször szellőztetendők és a bennük levő tárgyak nedves ruhákkal letörölendők. Különös gond fordítandó a legyek és élszöcskék irtására, minthogy ezek gyakran terjesztői a ragálnak. A lakosság tartsa magát tisztán, sűrűn mosakodjék vízvezetéki vízben és kezét evés előtt mindenki mossa meg.

c) Evésben és ivásban mindenki mértéketes legyen. Nyers eledelt lehetőleg ne egyék, gyümölcsöt megmosva, hámozva. Élelmicikkek a legyek ellen megvédendők.

d) A Körös vízének használata bármely célra tilos, ugyszintén nem szabad az egyes házakban még meglévő kutak vizét sem ivásra, sem főzésre, sem mosogatásra használni.

e) Piaci árusok, élelmicikkek árusítói kötelesek helyiségeiket, bódéikat és árusítóasztalaikat a legtisztábban tartani, különösen nagy gondot fordítsanak vendéglősök, kávéháztulajdonosok, cukrászok, ételkifőzők, mézárások, hentesek és pékek üzleteikre és műhelyeikre, hogy ugy helyiségeiket, mint áruházaikat és áruikat a legnagyobb tisztaságban tartsák. Élelmicikkek zárthelyen vagy tiszta ruhával letakarva tartandók, hogy portól, legyektől megóvassanak. Romlott és hamisított élelmiszerek elárúsítói a legszigorubbban fognak büntettetni.

f) Ragályfogó árúk raktárait, u. m. rongy, esont és börtelpeket naponta fertőtleníteni kell. Érkező árúkat azonnal.

g) Sertéshizlaldák, ólak, istállók és szárnyas állatok ketrecei állandóan tisztán tartassanak és naponta fertőtlenítenessenek.

h) Hányás és hasmenéssel járó kolerára, typhusra gyanus, vagy gyanus kiütéssel járó megbetegülésnél azonnal orvost kell hivatni és a hatóságnak bejelenteni.

i) Fertőzött helyről jött személyek, podgyászok élelmicikkeit, különösen szennyes ruhákat tartalmazó csomagok a hatóságnak sürgősen bejelentendők, hogy a kellő ellenőrzés és fertőtlenítés keresztül vihető legyen. Különösen köteleztetnek erre szállodák és szállóhelyek tulajdonosai és vezetői.

A hatóság eljárása magában nem elég a fenyegető járványok elleni védelemre, minden polgárnak ki kell ebből venni részét és e tekintetben számítnunk is Nagyvárad város intelligens lakosságának a támogatására, mert e nélkül küzdelmünk meddő maradna.

Végül megjegyezzük, hogy amennyiben ezen felhívásnak egyesek eleget nem tennének, ellenük a törvényes eljárás folyamatba fog tétetni és minden kihágás a legszigorubbban fog büntettetni.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Nagyvárad város tanácsa.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rendezés
ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

13014/915. szám.

14003—1915. sz.

Hirdetmény.

Az állami mértékhitelítő hivatal f. évi 186 számú megkeresése értelmében közhírré teszi, hogy Olaszi városrész és a Szőlőhegyre nézve az 1915. évi időszakos mértékhitelítés a következő sorrendben fog megtartatni:

Az a. b. betűvel kezdődő nevek július 6-án cz. e. betűvel kezdődők július 7-én f. betűvel kezdődők július 8-9-én. g. betűsök július 10-én h. i. betűvel kezdődők július 13-án. k. betűvel kezdődők július 14-én és 15-én. l. m. betűvel kezdődők július 16. 17. o. r. betűsök július 20. 21. s. sz. betűvel kezdődők július 22. 23-án. t. z. betűvel kezdődők pedig július 24. 27-én.

Felhívom ennél fogva az olaszi-i városrészben és a szőlőhegyen lakó összes kereskedők, iparintézetek és ipartelepek tulajdonosait, hogy az időszakon hitelítésre kötelezett mértékeiket a fent jelzett napokon az Állami mértékhitelítő hivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben 200 koronától 800 koronáig terjedhető pénzbüntetés és 8 napig terjedhető elzárással büntettetnek.

Nagyvárad, 1915. június 26-án.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 29166—VII. d/1915 számú körrendelete alapján figyelmeztetem a város közönségét, hogy a vasuti állomásokon átvonuló katonaságnak szeszes italokat sem pénzért, sem ajándékképpen ne adjanak, mert eme rendelkezés betartását szigoruan ellenőriztetem s az ellene vétők megbüntetésére végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.